

vedno se iznajdujejo stroji (mašine), davki in priklade povikšujejo, in vse to v zvezi s svobodo obrtnije ter vvažanjem izdelkov vnanjih dežel, po različnih trgovskih pogodbah mogočem, je premenilo pregovor: „Rokodelstvo ima zlato dno“ že davno v pravljico.

Nam Ljubljanskim obrtnikom je pa razen teh splošnih težav trpeti še nepremagljivo s c. k. kaznilnico za moške. Čevljarska, krojaška, mizarska, bukvovezna dela se tu izdelujejo skoro prav zastoj. Za bukvovezna dela so nakupljeni bili stroji (mašine), ki so veljali po 2000 gold. Da bi se dobilo delo, se je vse poskusilo, kar je le mogoče. Gospodu ravnatelju kaznilnic samemu se ne zdi nečastno iti v to ali ono privatno hišo in na pr. prigovarjati lastnikom kakega zavoda, da bi dajali čevlje za deco v kaznilnico delati. Šolske knjige se vse v tej kaznilnici vežejo. Jetnike celó kot mizarje, ključarje, zidarje, preprogarje (tapecirarje) itd. v mesto pošiljajo in rabijo za delavce po privatnih hišah.

Mi dobro vemo, da je državi dolžnost skrbeti za to, da imajo jetniki primerne opravke, toda to naj bi se godilo na tak način, da se po njih ne godí škoda obrtnikom, ki tako po davkih morajo plačevati drago njihovo vzdrževanje. In to se kaj lahko vravná. Naj se dajo jetnikom zopet tista dela, ki so bila prejšnje čase po kaznilnicah vpeljana, naj predejo in tkejo, naj izdelujejo take reči, ki se rabijo v kaznilnici sami, dalje to, kar potrebujejo vojaki, in naj se dovoli, da smejo fabrikanti jetnike rabiti za svoje delavce, potem obrtnik ne bo trpel po njih nobene škode. Principijelno pa naj bi ne bilo dovoljeno, obrtnijo na svojo roko ali račun gojiti in izdelke oddajati privatnim naročnikom.

Dohodki fabriški se bodo na ta način morda skrčili, toda kaznilnice niso fabrike in stroške za-nje naj plačujejo vsi državljani v enaki meri, ne pa, kakor je pri tej napravi, večidel obrtniki enega mesta. Ta teža je za vdano podpisane tim občutljivša, ker je Ljubljana vendar-le primerno majhno mesto s 23.000 prebivalci, in ker imajo tudi še konkurenco z deželno posilno delavnico.

Če bi te razmere imele trajati še dalje, nam je poguba gotova in državi pretí ne le zguba davkov, katere zdaj plačujemo, ker bomo na ta način nezmožni jih plačevati, ampak bo imela tudi skrbeti za toliko obožanih rodovin.

Njihovo Veličanstvo naš presvitli cesar pripoznava pomen in težko stanje malega obrtništva in so potrdili to na najvzvišenejši način po ustanovi presvitlega imena o priliki 25letnice Njihovega vladarstva.

Mi se toraj za trdno nadjamo, da se bo tudi višim in najvišim uradom Njihovega Veličanstva zdelo dolžnost podpirati obrtnijski stan, in prosimo ponižno:

Slavno c. k. ministerstvo prava naj blagovoli milostljivo sprejeti ta najponižnejši razlog in kar mogoče dodeliti pomoči zoper naše gotovo pravične pritožbe.

— (V Ložu na Notranjskem) je — čudna prikazen letošnjega poletja! — 21. dne u. m. hudo snežilo in medlo.

— (Gosp. Doberleta), kateremu gré zasluga lepših pogrebov v Ljubljani, opominjamo na pritožbe od mnogih strani nam razodete, naj skrbi tudi za to, da se naznanila umrlih (Partezettel) ne raznašajo tako nemarno, do jih ne dobijo vsi, katerim so določena, in tako mnogokrat tudi najbolji prijatelji in znanci ne zvedó za uro pokopa. Podoba je, da njegovim kurzorjem s srebrnimi portami se ne ljubi odkazanih naznanil po hišah nositi in da jih najraje oddajajo v štacune, kovarne in gostilnice. To pa je velika napaka, in žlahta

umrlega mora očitane trpeti, ki ga je zaslužila le nemarnost oportanih strežajev.

— (Poslano.) Gosp. J. Zupanec, c. kr. notar v Ljubljani, nam piše sledeče: „V poslednjih „Novicah“ st. 34 se je karakteriziral gospod Josip Oblak za „odvetniškega pisarja.“ Ker je gosp. Oblak občinstvu, z njegovi osobi neprimernem priimkom karakteriziran, naj naznanim sl. uredništvu da je on v notarski službi in opravlja svoj posel v moje zadovoljstvo, kot koncipient moje pisarne.“ — Gledé na to nam je žal, da nam g. Oblak sam prej že ni povedal, koliko in kake višje šole je študiral, da bi mu bili priložili priimek, kakoršen gré osebam, ki so kako juristično stopinjo dosegle.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Najvažnejša dogodba preteklega tedna bila je obravnava zaradi priznanja načelnika Španjske republike Serrana, druga za Avstrije prihodnost važna bo prihodnji teden. Serrana dozdej ni pripoznala še Rusija, in tudi Avstrija se je obotavljala. Avstrijski poslanec na Španjskem Ludolf je le poverjenik pri oblastniji, katero Serrano reprezentira. — Važen za Avstrijo pa utegne biti prihodnji teden, ko bo cesar v Pragi. — Po Dunaji se močno govori, da se ministerski stoli majó ter da bo morda cesar na Českem podpisal njegove odpustivne dekrete. Česki „Pokrok“ piše, da se po Českem pripravljajo adrese, ki pozdravljajo cesarja na Česki zemlji in povdarjajo, da Česki narod stavi svoje zaupanje edino le v vladarjevo osebo, ter ponižno izrekajo željo, da bi Njihovo Veličanstvo blagovolilo zopet nastopiti v Najvišem pismu 12. septembra 1871 zaznamovano pot sprave s kraljevino Česko.

Štajarsko. — Brežka volitev je končana, mladoslovenski kandidat Lenček je propadel, izvoljen je ustavoverec Žnidaršič in sicer zato, ker je 19 volilcev staroslovenske stranke mu dalo svoje glasove. „Narod“ imenuje to naravnost izdajalstvo, „Slov. Gosp.“ se pa zdi le povračilo za kompromis mladih z nemškutarji pri zadnji volitvi za državni zbor. „Gosp.“ pravi, da so Slovenci volili Žnidaršiča „samo zato, da liberalni Slovenci spoznajo svojo onemoglost v kljub veliki širokoustnosti.“ Saj bi se bili tudi mladoslovenci, ako bi bilo prišlo do ožje volitve med Žnidaršičem in staroslovenskim kandidatom, gotovo zedinili z nemškutarji in vrgli staroslovenca, če bi ne bili prej že napravili kakega kompromisa.

Listnica vredništva. Gosp. dopisniku izmed gorá: Brošurica pride kot posebna doklada „Novicam“ in „Slovenca.“ „Novice“ jo imajo danes. — Gosp. M. R. žup. v Brez: Vaših sejmov ni mogoče v prihodnji „Pratiki“ več naznaniti, ker je že natisnjena; v „Nov.“ jih naznanimo prihodnjič; tudi vaš dopis pride v prihod. listu. — Gosp. L. H. v N.: Knjižica je že vezana, več o nji prihodnjič.

Žitna cena

v Ljubljani 22. avgusta 1874.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 40. — banaške 6 fl. 72. — turšice 4 fl. 80. — soršice 4 fl. 10. — rži 3 fl. 30. — ječmena 3 fl. —. — prosa 3 fl. —. — ajde 4 fl. 20. — ovs 2 fl. 10. — Krompir 2 fl. 90.

 Današnjim „Novicam“ je doklada knjižica: „Mladoslovenci in državni zbor leta 1873 in 1874.“